

KUR SAULE JŪRĀ KŪST

Deja 12 pāriem
Jāņa Purviņa horeogrāfija un apraksts
Julgi Staltes mūzika

“Kur saule jūrā kūst” ir ornamentālā deja 12 pāriem. Atbilstoši muzikālajam materiālam un tekstam ir veidota dejas horeogrāfiskā leksika, balstoties latviešu dejas pamatelementos – palēciena soļis, adatiņu polka, pievilciena polka, kolonveida aplī, dārziņš, saulīte, četrstūra grupa.

Deja pirmo reizi iestudēta Rīgas Kultūras un tautas mākslas centra “Mazā gilde” Tautas deju ansambli “Līgo” 2009. gada 3. decembrī. Jaunrades deju konkursā Valmierā 2010. gadā deja iegūst I vietu.

Dejai 8 gājieni, mūzikai divas daļas, muzikālais taktsmērs 2/4.

Dejas sākumā puiši nostājušies kolonnā kreisās puses 3. kulisē, meitas – kolonnā labās puses 1. kulisē (1. zīm.). Rokas gar sāniem.

Pirmais gājiens

(I, II / 32 t.)

1. – 8. t. Ievads. Dejojāji stāv kulisēs.
9. – 16. t. Izpildot 16 palēciena soļus, puiši virzās pret DCV un izveido apli (1. zīm. nepārtrauktās līnijas). Kustību sāk ar kreiso kāju.
17. – 22. t. Izpilda 6 pievilciena polkas soļus.
Puiši izveido *saulīti* – uzliek labo roku uz priekšā stāvošā puīša labā pleca, nesadotās rokas gar sāniem, un turpina virzību pret DCV.
Meitas virzās pret DCV un izveido ārējo apli (1. zīm. pārtrauktās līnijas). Kustību sāk ar labo kāju.
23. – 24. t. Izpilda 4 palēciena soļus.
Puiši turpina virzību *saulītē*.
Meitas griežas divas reizes pa labi, vienlaicīgi turpinot virzību aplī.
25. – 32. t. Turpinot virzību, dejojāji atkārti 17. – 24. t. darbību.

Otrais gājiens

(I / 16 t.)

1. – 4. t. Puiši saglabā statisko grupējumu – *saulīti*, kreiso roku sadodot ar savas meitas labo roku. Meitas kreisā roka gar sāniem.
Izpilda 2. kustību, turpinot virzību pret DCV.
5. – 6. t. Pārinieki atlaiž sadotās rokas.
Izpildot 2 pievilciena polkas soļus, meitas virzās uz ārpusi, dejojot nelielu apli ap sevi DCV, rokas gar sāniem. Puiši turpina virzību *saulītē*, nesadotās rokas gar sāniem (2. zīm. nepārtrauktās līnijas).
7. – 8. t. Izpildot 4 palēciena soļus, meitas turpina dejojot nelielā aplī ap sevi DCV un nonāk pie 6. puīša (savu puīsi neskaitot). Puiši turpina virzību *saulītē*.
9. – 16. t. Turpinot virzību, atkārti 1. – 8. t. darbību.

Trešais gājiens

(II, I / 32 t.)

1. – 8. t. Pārinieki nostājas vienkāršajā satvērienā, nesadotās rokas gar sāniem. Dejojāji, izpildot 16 palēciena soļus, virzās apli pret DCV. Priekšplāna kreisās puses pāris nonāk līdz kreisās puses 1. kulsei, atlaiž sadotās rokas, pagriežas puspagriezienu (puisis – pa labi, meita – pa kreisi) un maina kustības virzienu, veidojot ārējo apli. Nākamie 5 pāri seko vadošajam pārim. Vienlaicīgi dibenplāna labās puses pāris nonāk līdz labās puses 3. kulsei, atlaiž sadotās rokas, pagriežas puspagriezienu (puisis – pa labi, meita – pa kreisi) un maina kustības virzienu, veidojot ārējo apli. Nākamie 5 pāri seko vadošajam pārim (3. zīm.).
9. – 16. t. Pārinieki izpilda 2. kustību 2 reizes, virzoties apli DCV.
17. – 20. t. Pārinieki izpilda 4 adatiņu polkas, griežoties slēgtajā satvērienā un turpinot virzību apli.
21. – 24. t. Pārinieki izpilda 1. kustību, turpinot virzību apli.
25. – 32. t. Atkārti 17. – 24. t. darbību.

Ceturtais gājiens

(II / 16 t.)

1. – 6. t. Dejojāji nostājas četrstūra grupā – rombā, ar skatu pret centru, meita puisim pie labās rokas, rokas gar sāniem. Izpilda 12 palēciena soļus, visas romba malas vienlaicīgi virzās pret centru un nonāk pretējās pusēs. Dejojāji mainās pēc 4., 5., 6., 7. zīm. parādītā principa. 6. t. beigās dejojāji nonākuši romba pretējās malās ar muguru pret centru.
7. – 8. t. Izpildot 4 palēciena soļus, dejojāji griežas 1 ½ apli uz vietas; puisī – pa kreisi, meitas – pa labi. 8. t. beigās dejojāji stāv rombā ar skatu pret centru.
9. – 16. t. Dejojāji atkārti 1. – 8. t. darbību. 16. t. beigās nonāk gājiena sākuma vietās.

Piektais gājiens

(I / 16 t.)

1. – 4. t. Pārinieki izpilda 4 adatiņu polkas, griežoties slēgtajā satvērienā un turpinot virzību apli.
5. – 8. t. Pārinieki izpilda 1. kustību, turpinot virzību apli.
9. – 16. t. Dejojāji atkārti 1. – 8. t. darbību. 16. t. beigās izveido pusapli (8. zīm.).

Sestais gājiens

(II / 16 t.)

1. – 16. t. Dejojāji izpilda 32 palēciena soļus. A puses dejojāji nostājas kolonnā viens aiz otra (puisis savai meitai

priekšā) un virzās no kreisās puses 3. kulisē uz labās puses 2. kulisē, no labās puses 2. kulisē līdz kreisās puses 1. kulisē un izveido līniju skatuves dibenplānā (8. zīm.).

B puses deļotāji nostājās kolonnā viens aiz otra (meita savam puisim priekšā) un virzās no labās puses 3. kulisē uz kreisās puses 2. kulisē, no kreisās puses 2. kulisē līdz labās puses 1. kulisē un izveido līniju skatuves dibenplānā (8. zīm.).

Deļotājiem mainoties skatuves centra līnijā, pa priekšu deļo A puses deļotāji. Deļotāji, kuri samainījušies, nedaudz atskatās viens uz otru.

Septītais gājiens

(I / 32 t.)

1. – 4. t. Pārinieki, izpildot 4 adatiņu polkas un grieļoties slēgtajā satvērienā, virzās divās līnijās no skatuves dibenplāna uz priekšplānu (9. zīm.).
5. – 8. t. Pārinieki, izpildot 4 adatiņu polkas un grieļoties slēgtajā satvērienā, izpilda *dos-a-dos* jeb pāru maiņu (10. zīm.).
9. – 12. t. Deļotāji izveido 3 dārziņus, meita puisim pie labās rokas, un, izpildot 4 pievilciena polkas, virzās dārziņos DCV (11. zīm. nepārtrauktās līnijas).
13. – 16. t. Pārinieki, izpildot 4 adatiņu polkas un grieļoties slēgtajā satvērienā, virzās uz skatuves dibenplānu un izveido 3 pāru kolonnas (10. zīm. pārtrauktās līnijas).
17. – 20. t. Pārinieki, izpildot 4 adatiņu polkas un grieļoties slēgtajā satvērienā, izpilda pāru viju 3 kolonnās (12. zīm.).
21. – 24. t. Dibēnplāna 3 pāri un priekšplāna 3 pāri uz vietas izpilda 4 adatiņu polkas negrieļoties. Pārējie pāri izveido 3 dārziņus, un, izpildot 4 pievilciena polkas, virzās dārziņos DCV (13. zīm.).
25. – 28. t. Pārinieki, izpildot 4 adatiņu polkas un grieļoties slēgtajā satvērienā, turpina pāru viju 3 kolonnās.
29. – 32. t. Dibēnplāna 3 pāri un priekšplāna 3 pāri uz vietas izpilda 4 adatiņu polkas negrieļoties. Pārējie pāri izveido 3 dārziņus un, izpildot 4 pievilciena polkas, virzās dārziņos DCV.

Astotais gājiens

(II, I / 32 t.)

1. – 8. t. Izpildot 2. kustību 2 reizes, deļotāji virzās aplī DCV (14. zīm.).
9. – 12. t. Deļotāji izpilda 4 pievilciena polkas soļus DCV. Puiši izveido *saulīti* – uzliek kreiso roku uz priekšā stāvoša puīša kreisā pleca, labo roku sadod ar savas meitas kreiso roku, meitas nesadotā roka gar sāniem.
13. – 16. t. Izpildot 1. kustību, deļotāji turpina virzību *saulītē* DCV.
17. – 32. t. Deļotāji izpilda 16 pievilciena polkas soļus. Skatuves priekšplāna centrā, atlaiļot sadotās rokas, meitas nodeļo labās puses 1. kulisē, puīši, metot loku, nodeļo kreisās puses 3. kulisē (15. zīm.).

Kustību apraksts

Adatiņu polka

Mūzikas taktsmērs 2/4

Kustību izpilda 1 t.

Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, rokas sānos. Pietaktī sagatavojas palēcinam. Ķermeņa svars uz puspēdām, ceļi brīvi. Nemainot ceļgalu stāvokli, labo kāju ieliec celi un atmet atpakaļ.

1. t. “Viens” – izpilda nelielu palēcieni uz kreisās kājas. Pēc palēciena vispirms nostājas uz kreisās kājas, labā kāja pieskaras zemei nedaudz vēlāk nekā labā kāja.

“Un” – izpilda soli uz priekšu ar kreiso kāju par puspēdu priekšā labajai.

“Divi” – izpilda soli uz priekšu ar labo kāju par puspēdu priekšā kreisajai.

“Un” – sagatavojas nākošajam polkas solim, t.i., palēcinam uz labās kājas.

Kustību turpina, sākot ar kreiso kāju.

Dejā adatiņu polku izpilda, griežoties pāri, ar vienu polkas soli veicot puspagriezieni. Dejotāji nostājas slēgtajā satvērienā, sadotās rokas, nedaudz ieliecot elkoņos, ceļ krūšu augstumā. Puisis kustību sāk ar kreiso kāju, meita – ar labo kāju.

1. kustība

Mūzikas taktsmērs 2/4

Kustību izpilda 4 t.

Sākuma stāvoklis – pārinieki nostājušies vienkāršajā satvērienā, meita puisim pie labās rokas, nesadotās rokas gar sāniem. VI kāju pozīcija. Puiši kustību sāk ar kreiso kāju, meitas – ar labo kāju.

1. t. Izpildot pievilciena polkas soli, dejotāji virzās DCV.

2. t. Pāris turpina virzību uz priekšu. Izpildot pievilciena polkas soli, meita griežas vienu reizi pa kreisi un ietinas sadotajās rokās. Nesadotās rokas gar sāniem.

3. t. Izpildot pievilciena polkas soli, dejotāji turpina virzību DCV.

4. t. Pāris turpina virzību uz priekšu. Izpildot pievilciena polkas soli, meita griežas vienu reizi pa labi un iztinās no sadotajām rokām. Nesadotās rokas gar sāniem.

2. kustība

Mūzikas taktsmērs 2/4

Kustību izpilda 4 t.

Sākuma stāvoklis – pārinieki nostājas blakus viens otram ar skatu DCV, VI kāju pozīcija, rokas gar sāniem. Puiši kustību sāk ar kreiso kāju, meitas – ar labo kāju.

1. t. Izpilda 2 palēciena soļus, virzoties DCV, puisis griežas vienu reizi pa kreisi, meita – pa labi.

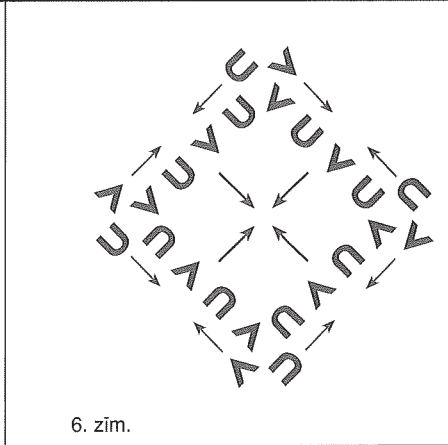
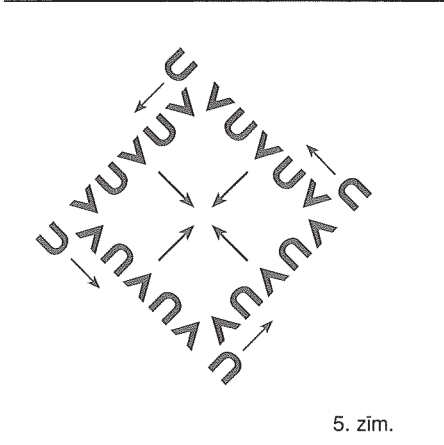
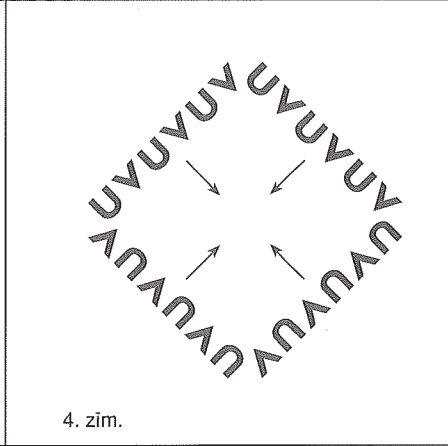
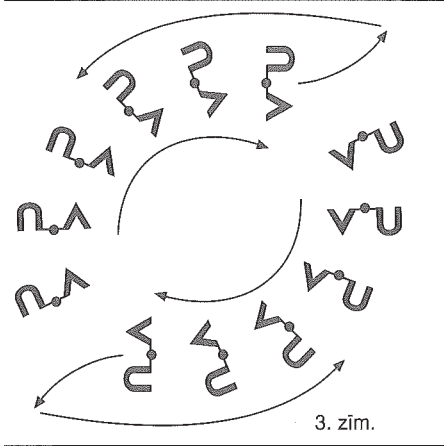
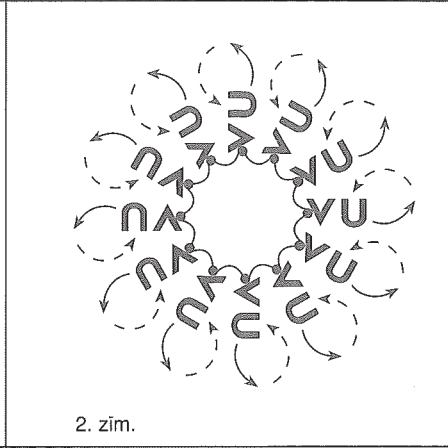
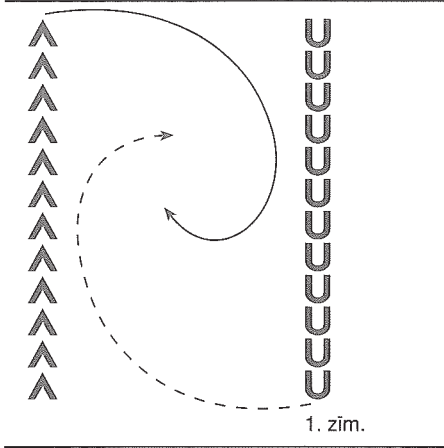
2. – 3. t. Izpilda 2 pievilciena polkas, grozoties un virzoties DCV.

1. polku pārinieki izpilda ar skatu viens pret otru, 2. polku – ar muguru viens pret otru.

4. t. Turpinot virzību, izpilda pievilciena polku ar skatu DCV.

Kustību atkārtojot, sāk ar otru kāju un griežas uz otru pusi.

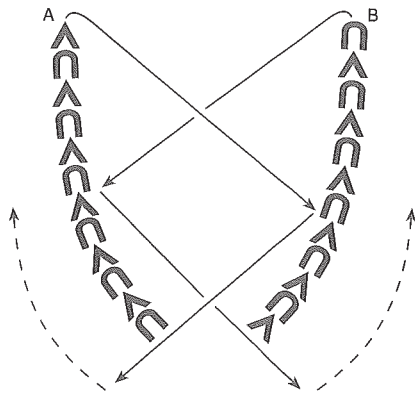
KUR SAULE JŪRĀ KŪST

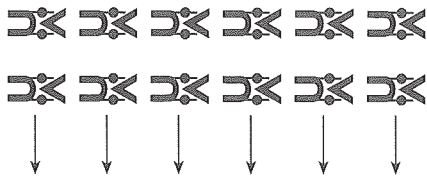
KUR SAULE JŪRĀ KŪST

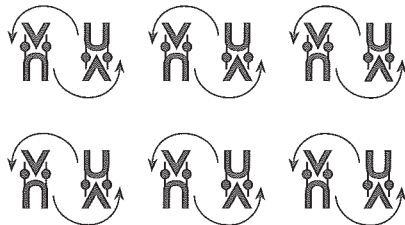
7. zīm.

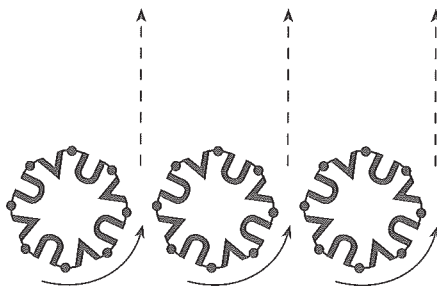
8. zīm.

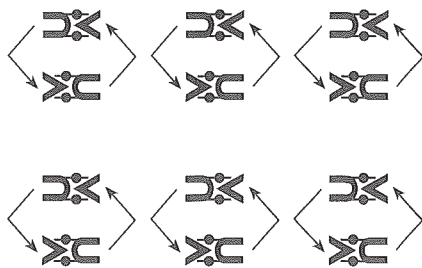
9. zīm.

10. zīm.

11. zīm.

12. zīm.

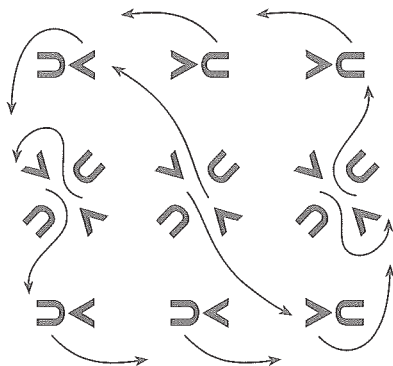
KUR SAULE JŪRĀ KŪST

U:K U:K U:K

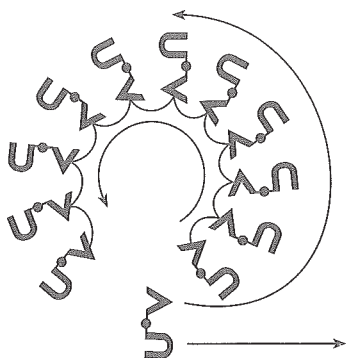

U:K U:K U:K

13. zīm.

14. zīm.

15. zīm.

KUR SAULE JŪRĀ KŪST

Julģi Staltes mūzika

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of two systems, each with two staves. The first system is marked 'I' and the second 'II'. The melody is primarily eighth-note based. Chord symbols are placed above the notes.

System I:
Staff 1: Chords: Dm, Am
Staff 2: Chords: Dm, C, Dm

System II:
Staff 1: Chords: Dm, C, Dm, Am
Staff 2: Chords: Gm, Dm, Am, Dm

KUR SAULE JŪRĀ KŪST

Vaņtligid, kui piedāg tikkiž
Kūldatòd um kònka pāl,
Ammò randò pāvaļikīs
Nātò kūldas paistam sāl.

Kajagòn āt òbdizt tibòd,
Samti am um kākuoļon,
Òrònd nei iž tòuròd libòd
Rāndadīlban, sportistòn.

Mis tēg minnòn kitòt kūldast,
Òbdòst, mis um mònallò,
Kienta votšòmòst un mūldast,
Tulgid iņòz miernaigò.

Ētagòd sīn pūol eņtš silma,
Sīn, kus pāva lūojò lāb;
Kus siz volks kil iļ mōilma
Neijen rikūzt, kui sāl nāb?

Sāl nāb neijen kuldò laīstam,
Kuijen tòvā mier īd um,
Siegās valdò òbdò paistam
Lainòd tutkāmis kui lum.

Illò ailòb purpur pīla,
Allò laint um dimanti.
Amā immòr rikāz viļa
Ābnimtòd ja ādsmingi.

Kādūd imlòs kubbò pānda
Tēg set vòikst ja īdsò sūs
Kitò sāl : “Ūod rikāz, rānda,
Seļļizt rikūzt āb ūo mūs.”

Skatieties, kā priede zaļā
Saulēs apzeltīta ir,
Ari kāpa jūras malā
Spoži vienā zeltā mirdz.

Kajjai spārni sudraboti,
Kākaulim no samta svārks,
Tilbītei, kas atzīst modi,
Uzvalciņš ir tikpat dārgs.

Piedziedājums:

Ko jūs slavējat man zeltu,
Sudrabu, kas zemē guļ,
Nejūsvojiet par to velti,
Nāciet līdz uz jūrmalu.

Metiet skatu uz to pusi,
Kurā saule jūrā kūst, –
Kur vēl esat redzējuši
Tādu bagātību jūs?

Tik daudz zelta spīd un aiztek,
Parādās pēc sieka sieks,
Cauri sudrabs balti laistās,
Viļņu galos it kā sniegs.

Piedziedājums 1 reizi

Purpurmākonis slīd augstu,
Lejā dimantvilnis viz,
Pastiep pretī savu plaukstu,
Un Tev tajā salis viss.

Un jūs izbrīnīti gribat
Vienā mutē sacīt tur –
“Tiešam, tādas bagātības
Pasaulē vairs nav nekur!”

Piedziedājums 3 reizes